

VRN:n toimikausi 2017 – 2020

Raportti

VRN 2017-2020

Sebastian Hielm, elintarviketurvallisuusjohtaja, MMM, pj.
Suvi Virtanen, tutkimusprofessori, THL, varapj.
Mikael Fogelholm, professori, HY
Minna Huttunen, elintarvikeylitarkastaja, MMM
Piia Jallinoja, professori, TUNI
Satu Lahti, professori, UTU
Marjaana Lahti-Koski, terveysjohtaja, Sydänliitto ry
Jaana Laitinen, johtava asiantuntija, TTL
Marjaana Manninen, opetusneuvos, OPH
Marjo Misikangas, ylitarkastaja, Ruokavirasto
Satu Männistö, tutkimuspäällikkö, THL,
Anne Pihlanto, johtava tutkija, LUKE
Sirpa Sarlio, neuvotteleva virkamies, STM,
Ursula Schwab, professori, UEF
Johanna Suomi, erikoistutkija, Ruokavirasto
Elina Särmälä, ruokapalvelujohtaja, Ammattikeittiöosaajat ry/
Saimaan Tukipalvelut Oy

Kokouksia yht. 17

2017	2 kpl
2018	5 kpl
2019	6 kpl
2020	4 kpl

Valtion ravitsemusneuvottelukunnan asettaminen elintarvikelakiin v. 2019

34 a § [\(19.12.2019/1397\)](#)

Maa- ja metsätalousministeriö asettaa alaisuuteensa kolmevuotiseksi toimikaudeksi valtion ravitsemusneuvottelukunnan. Neuvottelukunnan tehtävänä on:

- 1) toimia väestön ravitsemuksen edistämisen asiantuntijaelimenä;
- 2) laatia kansalliset ravitsemussuositukset;
- 3) tehdä toimenpide-esityksiä ja aloitteita ravitsemuksen ja ruokajärjestelmän parantamiseksi;
- 4) antaa lausuntoja toimialaansa liittyen; sekä
- 5) seurata ja arvioida toimenpiteiden vaikutuksia ravitsemukseen, terveyteen ja ruokajärjestelmään.

Laaja-alaiset asiantuntijaryhmät 2017-2020

- VRN:n Jodi -seurantaryhmä, jatkuva
- VRN:n D-vitamiini -seurantaryhmä, jatkuva
→VRN:n ravitsemuksen täydentämisen seurantaryhmä 2020 –
- Varhaiskasvatuksen ruokailusuositus -työryhmä 2016-2018
- II asteen opiskelijoiden ruokailusuositus -työryhmä 2018-2019
- VRN:n Kuntaopas -työryhmä, 2018 –
- Ikääntyneiden ruokasuositus -työryhmä, IV/2019 – III/2020
- Korkeakouluopiskelijoiden ruokailusuositus -työryhmä, III/2020 –

1. Uudet suositukset

- Varhaiskasvatukseen (I/2018), II asteen oppilaitoksiin (2018), vanhusten ravitsemussuositukset (2018-2019) ja ravitsemushoidon suositukset (2019-2020)

2. Toimenpiteet

- Ruokasuositusten jalkauttaminen, ravitsemusviestintä, koulutus
 - Kunta-/maakuntaopas: tarkistuslistat, indikaattorit, hyvät käytännöt ym.
 - Verkkosivut, tiedotteet, päivittäisviestintä
- Ravitsemussitoumus -toimintamalli
 - Sitoumusjärjestelmän käyttöön otto, toimijoiden koulutus, tukitoimet, hyväksymisprosessin hoitaminen, seuranta, arviointi ja raportointi
 - Sidosryhmäyhteistyö, tiedottaminen, seminaarit
- Jodin ja D-vitamiinin saannin seuranta (VRN:n toimenpide-esitysten seuranta)
- Väestön ravitsemuksen ja kansanterveyden seuranta → VRN:n arviointi ja tarvittavat toimenpiteet
- Julkiset kannanotot ja lausunnot

3. Ruoka- ja terveystieteiden ohjelmien seuranta ja niihin liittyvät tehtävät

- Ruoka2030 -toimeenpano-ohjelma, YHT-2025 toimenpideohjelma
- THL:n kansallinen lihavuuden ehkäisy -ohjelma
- Duodecimin Ei-tarttuvien tautien konsensuslausuman toimenpiteisiin osallistuminen

Mitä
luvattiin?
VRN:n kokous
9.10.2017

Julkaistut suositukset

Julkaistu 23.1.2018
Verkkolataukset 41945

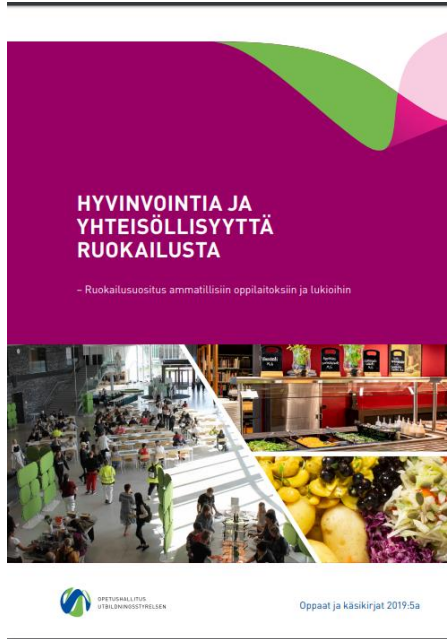
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-992-7>

2. Painos julkaistu I/2019
Verkkolataukset 35497

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-254-3>

Julkaistu: 10.10.2019
Latauslaskuri ei käytössä

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/hyvinvointia-ja-yhteisollisyytta-ruokailusta>

Uudistaminen käynnistynyt III/2020
Käsikirjoitusluonnos VRN:ille 17.9.

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-472-1>

Julkaistu 31.3.2020

Verkkolataukset: 10877

2. painos myynnissä

Postitus kaikkiin kuntiin

Lausuntoja, kannanottoja ja erillissuosituksia

- Pyydetyt lausunnot säädösten valmisteluun (mm. varhaiskasvatuslaki, lukiolaki, elintarvikelaki, asetukset koulujakelutuesta, virvoitusjuomavero)
- Ota kantaa -kommentoinnit mm. Ikääntyneiden laatusuositukseen ja Palko -elintapaohjauksen menetelmäsuositukseen
- Kannanottoja mm. väestön ravitsemuksen edistäminen kunnissa, THL:n biokemian laboratorion merkitys, lasten ja nuorten ravitsemustutkimuksen tarve
- elintarvikehankinnat ja ruokailusuositusten noudattaminen (kunnat)
- Covid-19, koronapandemia ja ravitsemus (2)
- Suositukset imeväisikäisten D-vitamiinilisän käytöstä

D-VITAMIINILISÄ
lapsille sekä raskaana oleville
ja imettäville naisille

KAIKKI LAPSET TARVIKSEVAT D-VITAMIINILISÄN/VALMISTEEN 2 VIIKON IÄSTÄ LÄHTIEN.

Vauvoille suositellaan nestemäistä D₃-vitamiinivalmistetta.

Tarkista D-vitamiinivalmisteen tuotekohtaisista pakkausmerkinnöistä tuotteen vahvuus, eli kuinka paljon D-vitamiinia on yhdessä tipassa.

Noudatathan käyttösuosituksial Suosituksilla varmistetaan, että vauvat saavat riittävästi D-vitamiinia, mutta estetään vitamiinin liiallinen saanti.

MITEN ANNOSTELEN D-VITAMIINILISÄN?

2 viikon – 12 kuukauden ikäinen lapsi	Täysimaito lapsi	10 mikrogrammaa (µg) D-vitamiinilisa/yrk*	
	Lapsi saa äidin- maitoa/ruokaa /vieroitus- valmistetta	vähemmän kuin 500 ml/yrk	10 mikrogrammaa (µg) D-vitamiinilisa/yrk**
		500–800 ml/yrk	6 mikrogrammaa (µg) D-vitamiinilisa/yrk**
	enemmän kuin 800 ml/yrk	2 mikrogrammaa (µg) D-vitamiinilisa/yrk**	
Yksi- vuotias lapsi		10 mikrogrammaa (µg) D-vitamiinilisa/yrk**	
2–17- vuotias lapsi		7,5 mikrogrammaa (µg) D-vitamiinilisa/yrk**	
Raskaana olevat ja imettävät naiset		10 mikrogrammaa (µg) D-vitamiinilisa/yrk**	

*D-vitamiinilisa valmistetaan gipsei suolen
**Äidimaitonäytteenä vieroitusvalmisteen määrään lasketaan mukaan lapsen
pöytään nautittavat D-vitamiinilisa lämpimiltä ja -puurot

Aineistot kunnille ja sote-toimijoille väestön ravitsemuksen edistämisestä

- [Hyvä ravitsemus on poliittinen päätös](#) –opas
- [1 Ravitsemuksella hyvinvointia](#): Tarkistuslista kunnille asukkaiden hyvää ravitsemusta tukevista toimenpiteistä
- [2 Ravitsemuksella hyvinvointia](#): Tarkistuslista sosiaali- ja terveyspalveluille hyvää ravitsemusta tukevista toimenpiteistä
- Julkaistu V/2019
- Tuotettu verkkosivuaineisto toimenpiteiden tueksi; hyvät käytännöt (ei vielä julkaistu)

Ravitsemussitoumus -toimintamalli

2017 - 2020

- Sitoumusjärjestelmä ylläpitäminen, markkinointi ja ohjaus sekä toimintamallin mukainen sitoumusten hyväksyminen
 - Ohjelmistomuutos syksy 2019
- Sitoumuksia yhteensä 55 kpl, joissa kussakin useita toimenpiteitä
- Raportoituja sitoumuksia 30 kpl
- Vuosittaiset sidosryhmätapaamiset
 - osallistujia 25–60 kaupan, teollisuuden, joukkoruokailun, järjestöjen ja median alalta
 - Lisäksi koulutustilaisuuksia, ammattilaistapaamisia ja kutsutilaisuuksia eri kohderyhmille
- Julkaisuja

**RTY:n ravitsemusteko
-tunnustus 8.10.2019**

RAVITSEMUSSITOUMUS

RAVITSEMUSSITOUMUKSEN SISÄLTÖALUEET

Suola

Rasvan
laatu

Sokeri

Kasvik-
set

Annos-
ja pakkaus-
koot

Tuotteet
lapsille

Lounaat
(Ateriat ja
välipalat)

Ruoka-
ohjeet

Toimijan ravitsemussitoumukset

Tavoitteet, toimenpiteet, mittarit

Lähtötaso
2015 →

Toteuttamisen aikajana

Pilotti ad 2020
(2017-2020, 3 vuotta)

Raportointi
3 kk-1 x/vuosi

VRN:n seuraava toimikausi

- VRN:n toimintakausi 2017-2020 päättyy, uusi 2020-2023 alkaa 4.10.
- Uudet pohjoismaiset ravitsemussuositukset NNR2022 työn alla
- Työsuunnitelmassa mm.
 - Korkeakouluopiskelijoiden ruokailusuositus (julkaistaan alkuvuodesta 2021)
 - Ikääntyneiden ruokasuosituksen jalkauttaminen ja käyttöön oton tuki
 - Ravitsemussitoumus -toimintamallin pilotin arviointi ja raportointi
 - Sidosryhmäseminaari 17.9.2020 → työsuunnitelma
 - Ravitsemuksella hyvinvointia -verkkosivujen laajentaminen
 - Itsearviointityökalujen levittäminen hyte-työhön kunnissa ja alueilla
 - Ravitsemushoitosuosituksen uudistamistyö (2021-2022)
 - Yhteistyöhankkeita suositusten käyttöönoton tueksi ja uusia julkaisuja

